

SPECJALISTYCZNA LITERATURA ORGANOWA

Nazwa przedmiotu

Wydział Dyrygentury, Jazzu,
Muzyki Kościelnej i Edukacji Muzycznej

Nazwa jednostki realizującej przedmiot

program studiów

Muzyka kościelna

Kierunek

Improwizacja organowa

Specjalność

-

Specjalizacja

stacjonarne	pierwszego stopnia	obowiązkowy	wykład	zbiorowe	zajęcia w pomieszczeniu dydaktycznym AMFN
Forma studiów	Poziom studiów	Status przedmiotu	Forma przeprowadzenia zajęć	Tryb realizacji	

ROK I		ROK II		ROK III	
sem. I	sem. II	sem. I	sem. II	sem. I	sem. II
☐	☐	☒	☒	☒	☒
Wybór z listy.	Wybór z listy.	Z	ZO	Z	ZO
ECTS					
		1	1	1	1

Liczba godzin kontaktowych z pedagogiem

60

Liczba godzin indywidualnej pracy studenta

60

punkty ECTS

4

Forma zaliczenia: **Z** – zaliczenie bez oceny | **ZO** – zaliczenie z oceną | **E** – egzamin

Koordinator przedmiotu dr Michał Przygodzki

Prowadzący przedmiot dr Michał Przygodzki

m.przygodzki@amfn.pl

Metody kształcenia

- wykład problemowy
- wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
- analiza przypadków
- aktywizacja („burza mózgów”, metoda „śniegowej kuli”)
- prezentacja nagrań

Metody weryfikacji efektów uczenia się

- egzamin (standaryzowany, na bazie problemu)
- kolokwium ustne
- kolokwium pisemne
- kontrola przygotowanych projektów
- realizacja zleconego zadania

CELE PRZEDMIOTU

- zapoznanie z literaturą organową.
- analiza historyczna, formalna w korelacji z problematyką wykonawczą.

WYMAGANIA WSTĘPNE

- Wiedza z zakresu historii muzyki

TREŚCI PROGRAMOWE

semestr I

- Najstarsze źródła muzyki organowej – tabulatury, traktaty, zbiory (np. Codex Faenza, Robertsbridge Codex).
- Początki literatury organowej w Europie – Włochy, Niemcy, Hiszpania, Anglia.
- Twórczość organowa średniowiecza i renesansu – charakterystyka stylów, form i notacji.
- Rola muzyki wokalne i chorału w kształtowaniu repertuaru organowego.
- Pierwsze formy organowe – intonacje, alternatim, ricercar, canzona.
- Rozwój literatury organowej w Polsce do końca XVI w. – źródła, twórcy, lokalne ośrodki.
- Styl i język muzyczny utworów – zależność od funkcji liturgicznej i praktyki wykonawczej.
- Wprowadzenie do analizy źródeł – umiejętność korzystania z tabulatur i traktatów.

Podstawowe kryteria oceny (semestr I)

- Zaangażowanie i praca na zajęciach
- Opanowanie materiału

semestr II

- rozwój konstrukcji organów w XVII i XVIII wieku – wpływ zmian technicznych na idiomatykę utworów i możliwości wykonawcze.
- Jan Pieterszoon Sweelinck – twórczość na pograniczu renesansu i baroku:
- formy: fantazje, fugi, wariacje chorałowe,
- znaczenie pedagogiczne i wpływ na rozwój północnoniemieckiej szkoły organowej.
- Szkoła północnoniemiecka:

- główni przedstawiciele: Buxtehude, Böhm, Reincken, Scheidemann,
- stylus phantasticus, swobodna forma, bogata ornamentyka, wariacje chorałowe.
- Szkoła południowoniemiecka:
- twórcy: Johann Pachelbel, Johann Kaspar Kerll, Johann Jakob Froberger,
- wpływy włoskie (Frescobaldi),
- formy: fuga, ciaccona, toccata, partita chorałowa, suita .

Szkoła włoska:

- Frescobaldi, Pasquini – rozwój formy toccaty, canzony, capriccia, ricercarów,
- włoski styl ekspresyjny i retoryczny.

Szkoła iberyjska:

- Cabanilles, Correa de Arauxo – charakterystyka stylu, formy tiento, batalla, diferencias.

Szkoła francuska:

- tzw. klasycy francuskiej muzyki organowej: Titelouze, De Grigny, Couperin, N. Clerambault
- układ suity organowej(Plein jeu, Récit, Dialogue....),
- specyfika ornamentyki, rejestracji i estetyki barw.
- Johann Sebastian Bach – synteza stylów i kulminacja barokowej sztuki organowej:
- główne cykle: Orgelbüchlein, Klavierübung III, chorały lipskie, Wielkie Preludia i Fugi,
- technika kontrapunktyczna, formotwórstwo, symbolika muzyczna, retoryka.

Przełom baroku i klasycyzmu – twórczość klasyków:

- Carl Philipp Emanuel Bach, Wilhelm Friedemann Bach, Haydn, Mozart,
- styl empfindsamer i galant, rozwój sonaty, kształtowanie klasycznej formy,

Podstawowe kryteria oceny (semestr II)

- Znajomość materiału stylistycznego
- Umiejętność analizy utworów organowych
- Rozumienie kontekstów kulturowych i historycznych

- pisemne kolokwium i odsłuch

semestr III

- Rozwój konstrukcji organów w XVIII i XIX wieku – wpływ nowych rozwiązań technicznych
- Ośrodki muzyki organowej w późnym klasycyzmie:
- Francja: Balbastre i Boëly – klasycy francuscy łączący barok z stylem galant, melodyjni i kontrapunktujący.
- Włochy: Padre Davide da Bergamo, Galuppi, Martini – melodyjność i jasność formy, wpływy operowe, muzyka liturgiczna.
- Niemcy: Kittel, Knecht, Rinck – kontynuacja tradycji baroku z elementami klasycyzmu, klarowność i harmoniczna przejrzystość.
- Romantyczna muzyka organowa:

Włoski ośrodek twórczości organowej

- twórcy: Marco Enrico Bossi, Giovanni Morandi, Filippo Capocci,
- charakterystyczne cechy: melodyjność, prostota form, wpływy operowe,
- rozwój stylu koncertowego, elementy wirtuozerii,
- dualizm: organy parafialne i monumentalne (kościół katedralny).
- Angielski ośrodek twórczości organowej:
- kompozytorzy: Samuel Wesley, Edward Elgar, Charles Villiers Stanford, Edwin Lemare,
- wpływy niemieckie (Bach, Mendelssohn), rozwój formy sonaty i voluntaries, transkrypcje, parafrazy
- organy koncertowe – rola w katedrach i salach koncertowych,
- estetyka religijna i akademicka (tradycja anglikanizmu i chóru protestanckiego).

podstawowe kryteria oceny (semestr III)

- Zaangażowanie i praca na zajęciach
- Opanowanie materiału

semestr IV

Niemiecki ośrodek twórczości organowej w XIX wieku:

- twórcy: Felix Mendelssohn-Bartholdy, Josef Rheinberger, Max Reger, Johannes Brahms, Franz Liszt,
- formy: preludia i fugi, sonaty organowe, fantazje, wariacje chorałowe,
- znaczenie muzyki organowej w kontekście luteranizmu i tradycji Bacha.
- Francuski ośrodek twórczości organowej:
- rozwój romantycznych organów symfonicznych (A. Cavaillé-Coll),
- twórcy: François Benoist, César Franck, Charles-Marie Widor, Louis Vierne, Alexandre Guilmant, Léon Boëllmann,
- formy: symfonia organowa, suita, fantazja, scherzo,
- połączenie funkcji liturgicznej i koncertowej,

Główne ośrodki twórczości i ich przedstawiciele w XX w

Francja

- Olivier Messiaen – mistyka, symbolika, rytmika indyjska, skale modalne, ptasie głosy,
- Jehan Alain, Jean Langlais, Maurice Duruflé, Thierry Escaich – kontynuacja i przekształcenie tradycji francuskiej, literatura improwizacyjna
- Rozwój symfonii organowej, suity liturgicznej, impresjonistycznej faktury i kolorystyki.

Niemcy i Austria

- Paul Hindemith, Hugo Distler, Sigfrid Karg-Elert, Anton Heiller – neobarok, kontrapunkt i klasyczna forma w nowym ujęciu,
- György Ligeti – sonoryzm, eksperymenty fakturalne, wpływ awangardy.

podstawowe kryteria oceny (semestr IV)

- Znajomość materiału stylistycznego
- Umiejętność analizy utworów organowych
- Rozumienie kontekstów kulturowych i historycznych
- pisemne kolokwium i odsłuch

Kategorie efektów	EFEKT UCZENIA SIĘ	Kod efektu
Wiedza	posiada ogólną znajomość literatury muzycznej, ze szczególnym uwzględnieniem kompozycji sakralnych	P6_MK_W01
	posiada wiedzę umożliwiającą docieranie do niezbędnych informacji dotyczących kierunku Muzyka kościelna (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet), ich analizowanie i interpretowanie we właściwy sposób	P6_MK_W04
	posiada znajomość i zrozumienie podstawowych linii rozwojowych w historii muzyki oraz orientację w literaturze związanej z tymi zagadnieniami (dotyczy to także Internetu i e-learningu)	P6_MK_W06
	posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych, szczególnie w zakresie muzyki kościelnej	P6_MK_W07
Umiejętności	posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów	P6_MK_U04
	posiada umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy	P6_MK_U13
	posiada umiejętność swobodnej ustnej i pisemnej wypowiedzi na temat interpretowania, tworzenia i odtwarzania muzyki oraz na temat kwestii dotyczących szeroko pojmowanych tematów ogólnohumanistycznych	P6_MK_U15
Kompetencje społeczne	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	P6_MK_K01
	umie gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje	P6_MK_K02

LITERATURA PODSTAWOWA

Historyczne traktaty i współczesne opracowania dotyczące zagadnień registracji, wiedzy dotyczącej literatury organowej i pochodnych.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

BIBLIOTEKI WIRTUALNE I ZASOBY ON-LINE (opcjonalnie)

- IMSLP
- Oxford Music Online (Grove Music Online)
- The Organ Historical Society Library

Data modyfikacji	Wprowadź datę	Autor modyfikacji	
Czego dotyczy modyfikacja	czcionka Calibri, rozmiar 11, używać punktów (jeśli potrzeba)		